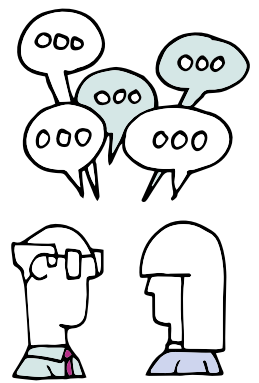

Kwaliteitsborging LOB en Burgerschap

Gespreksleidraad voor de dialoog met betrokkenen op basis van
Plan Do Check Act.

Inleiding

Voor u ligt een servicedocument dat u kunt inzetten voor het borgen van de kwaliteit van LOB en Burgerschap. Het advies is om de dialoog te voeren tussen betrokkenen. Ga **in gesprek met alle betrokkenen** bij LOB en Burgerschap: studenten, docenten, SLB'er's, beleidsmakers, SLB-coördinatoren, directeuren, managers, kwaliteitszorgmedewerkers en stagebegeleiders in de bedrijven over de visie op LOB en Burgerschap, over hoe deze vorm wordt gegeven en welke effecten het heeft.

Om de kwaliteit van deze dialoog te bevorderen, is er aan de hand van de pdca-cyclus een gespreksleidraad opgesteld. Als suggestie worden een aantal vragen gegeven die u tijdens deze gesprekken kunt stellen. Daarbij wordt benadrukt om deze gespreksleidraad niet als afvinklijst te gaan gebruiken maar als mogelijke input voor de dialoog. U bepaalt welke vragen relevant zijn voor het gesprek met deze betrokkene, op úw school, in úw situatie.

Tip:

Kwaliteitsborging kan niet zonder administratie maar let op de doelmatigheid. Het maken van team- of kwaliteitsplannen helpt bij de borging LOB en Burgerschap. Dit komt ten goede van de transparantie en de motivatie van alle betrokkenen ten aanzien van kwaliteitsborging van LOB en Burgerschap. Documenteer wat nodig is en niet meer dan dat.

Uiteraard kunt u meetinstrumenten blijven gebruiken zoals zelfanalyses en de onderdelen van de JOB-enquête die raken aan LOB en Burgerschap maar vóórdát de gesprekken plaatsvinden, niet meer dan nodig en aangevuld met het gesprek, in dialoogvorm. In de bijlage van dit instrument kunt u lezen hoe dit servicedocument tot stand is gekomen.

De kenmerken van een dialoog op een rij:

- met oprechte interesse luisteren naar elkaar
- je oordeel uitstellen
- bewustzijn over de eigen (voor-)oordelen
- onderzoek en reflectie
- een prettige fysieke ruimte
- duidelijke richtlijnen (bijv.: niet naar anderen wijzen)
- afspraken over de structuur van het gesprek, liefst met gespreksleider

Gespreksleidraad voor de dialoog over kwaliteitsborging LOB en Burgerschap

Voor de dialoog met de betrokkenen kunnen onderstaande vragen als input dienen. Daarbij kan het stoplicht worden gebruikt om sterke punten, aandachtspunten en conclusies of actiepunten in beeld te brengen.

We zijn trots op (en delen dit graag met andere teams/scholen):

.....

We houden versterkt zicht op:

.....

We gaan op korte/middellange termijn werken aan:

.....

Conclusies of acties:

.....

1.	Wat is jullie visie t.a.v. LOB en Burgerschap?
2.	Zijn in de visie uitgewerkt: - de vier dimensies voor Burgerschap?
	● Politiek-juridisch
	● Economisch
	● Sociaal-maatschappelijk
	● Vitaal burgerschap
	- de vijf competenties van LOB?
	● Motievenreflectie
	● Kwaliteitenreflectie
	● Werkexploratie
	● Loopbaansturing
	● Netwerken
3.	Hoe is deze visie verbonden aan de ROC-brede visie?
4.	Zijn bij de totstandkoming van de visie alle betrokken stakeholders meegenomen?
	- Studenten
	- Bedrijven
	- Gemeente
	- Docenten
	- Managers
5.	Hoe dragen jullie zorg voor het bewaken van de realisatie van de visie?
6.	Welke rollen hebben de kwaliteitszorgmedewerkers/teams/opleidingsmanagers bij de kwaliteitsborging?
7.	Hoe wordt de vertaalslag van visie naar onderwijs gemaakt?
8.	Wie houdt zicht op welke onderdelen?

We zijn trots op (en delen dit graag met andere teams/scholen):

.....

We houden versterkt zicht op:

.....

We gaan op korte/middellange termijn werken aan:

.....

Conclusies of acties:

.....

9.	Hoe houd je contact met de teams en de onderwijsmanagers over de visie?
10.	Hoe borg je dat jullie de doelen halen die jullie in het teamplan hebben vastgelegd? - m.b.t. LOB
	- m.b.t. Burgerschap
11.	Is borging van kwaliteit LOB en Burgerschap integraal onderdeel van teamplan/ opgenomen in format voor teamplan?
12.	Hoe vaak per jaar staat LOB en Burgerschap op jullie agenda tijdens teamoverleggen?
13.	Wat wordt dan besproken? Noem voorbeelden.
14.	In welke documenten is de uitvoering van LOB en/of Burgerschap verankerd? Bijvoorbeeld Curriculumplanner?
15.	Is er verbinding aangebracht tussen LOB en Burgerschap onderling en LOB en Burgerschap met het vakonderwijs en generieke vakken op de manier die jullie in de visie hebben vastgelegd?
16.	Voldoet de doorlopende leerlijn aan jullie ambities?
17.	In welke documenten is de bewijslast verankerd? Bijvoorbeeld N@tschool of Eduarte
18.	In welke documenten is de borging verankerd? - Examendossier?
	- OER?
	- Verantwoordingsdocument?
19.	Welke instrumenten of interventies zet je in voor de borging van LOB en Burgerschap?
20.	In welke mate zijn instrumenten ingebed in de algehele kwaliteitszorgsystematiek (PDCA)?

21.	Wat gaat er goed in het monitoren van kwaliteit LOB en Burgerschap?
22.	Wat is lastig te monitoren? Waar zitten risico's?
23.	Welke oplossingen hebben jullie bedacht en uitgevoerd voor deze lastige onderdelen?
24.	Waar laat je je inspireren als het over vormgeving borging gaat?
25.	Hoe houden jullie zicht op de uitvoering van: <ul style="list-style-type: none"> - alle LOB-onderdelen? - alle Burgerschapsonderdelen?
26.	Hoe zou je de kwaliteitscultuur willen omschrijven waar het gaat om LOB en Burgerschap?

We zijn trots op (en delen dit graag met andere teams/scholen):

.....

We houden versterkt zicht op:

.....

We gaan op korte/middellange termijn werken aan:

.....

Conclusies of acties:

.....

27.	Is de uitvoering van LOB en Burgerschap conform visie en beleidsplan?
28.	In hoeverre kijken jullie naar effecten van LOB en Burgerschapsonderwijs bij studenten en alumni?
29.	Wat is jullie meetlat voor de evaluatiegegevens? Welke resultaten levert die meetlat op?
30.	Evalueren jullie de borging van LOB en Burgerschap vaak genoeg??
31.	Wie is er betrokken bij deze evaluatie?
32.	Zijn jullie tevreden over de evaluatievormen die jullie hanteren (bijvoorbeeld schriftelijk of uitwisselingssessies)?
33.	Is de evaluatie doelmatig?
34.	In hoeverre zoeken jullie naar oorzaken voor tegenvallende uitkomsten evaluatie?

We zijn trots op (en delen dit graag met andere teams/scholen):

.....

We houden versterkt zicht op:

.....

We gaan op korte/middellange termijn werken aan:

.....

Conclusies of acties:

.....

35.	Wie gaat er aan de slag met de evaluatiegegevens?
36.	Met wie bespreken jullie de evaluatiegegevens?
37.	Hoe worden verbeteracties geformuleerd en worden hier prioriteiten in gesteld?
38.	Hoe worden n.a.v. verbeteracties de procedures, kaders, regels, instrumenten en formats bijgesteld?
39.	Hoe wordt verantwoording afgelegd?
40.	Hoe zet je evaluatiegegevens om in het nieuwe teamplan? Hoe worden aandachtspunten voor lange termijn benoemd?

We zijn trots op (en delen dit graag met andere teams/scholen):

.....

We houden versterkt zicht op:

.....

We gaan op korte/middellange termijn werken aan:

.....

Conclusies of acties:

.....

Achtergrond van dit servicedocument

Aanleiding

De kwaliteitsagenda's voor zowel LOB als Burgerschap spreken de ambitie uit om kwaliteitsborging een plek te geven in de kwaliteitscyclus van de mbo's. Hoe borg je de kwaliteit van LOB en Burgerschap? Deze vraag is onderdeel van het actieprogramma van het Kennispunt MBO Burgerschap en het Expertisepunt LOB. Gezamenlijk met het Nationaal Coördinatiepunt EQAVET zijn de krachten gebundeld om hier een bijdrage aan te leveren.

Wat is kwaliteitsborging LOB en Burgerschap?

Kwaliteitsborging in het algemeen en dus ook bij LOB en Burgerschap is het geheel van maatregelen dat zorgt voor het behouden of verbeteren van kwaliteit. Er wordt nagegaan of hetgeen dat afgesproken is, waargemaakt wordt. Deze taak volgt op de taak die een school heeft om ervoor te zorgen dat er een gezamenlijk beeld is van wat men verstaat onder kwaliteit (vastgelegd in de visie) en de taak om de kwaliteit op het gewenste en vereiste niveau te brengen. Kortom, kwaliteitsborging is:

- weten wat je kwaliteit is;
- continu verbeteren;
- risico's in beeld hebben;
- verantwoording afleggen.

De plan - do - check - act-cyclus (ook wel pdca- of kwaliteitscyclus) is een veelgebruikt hulpmiddel om kwaliteitsborging cyclisch en systematisch vorm te geven. Om zicht te krijgen op kwaliteit kunnen instrumenten zoals zelfevaluaties, intercollegiale visitaties, interne en externe audits ingezet worden.

De Onderwijsinspectie houdt toezicht op het onderwijs en examinering op basis van het onderzoekskader. De inspectie kijkt of er aandacht wordt besteed aan LOB en Burgerschap en of het programma wordt uitgevoerd zoals de school zelf beschreven heeft.

Werkwijze

Om een antwoord te geven op de vraag naar het borgen van kwaliteit is onderzocht hoe inhoudelijke experts over dit thema denken en welk advies voor het versterken van kwaliteitsborging LOB en Burgerschap hieruit voortvloeit voor mbo instellingen.

Allereerst is er een expertmeeting georganiseerd op 4 juli 2018. Een groep van beleidsmedewerkers en inhoudelijke experts zijn op het gebied van kwaliteitsborging, LOB en burgerschap met elkaar in gesprek gegaan. De experts hebben in wisselende rondes bij elkaar gezeten en geïnventariseerd wat er al goed gaat op het gebied van de kwaliteitsborging rond deze thema's, wat de verbeterpunten zijn en hoe kwaliteitsborging zou kunnen worden vormgegeven.

Om de opbrengsten van de expertmeeting verder uit te diepen, is er een viertal interviews met kwaliteitszorgmedewerkers LOB en Burgerschap op mbo's gevoerd. De opbrengsten van deze gesprekken hebben geresulteerd in een advies over de kwaliteitsborging van LOB en Burgerschap. We willen de scholen hartelijk danken voor hun input. De namen van de scholen en contactpersonen zijn op te vragen bij EQAVET.

Op sommige scholen was de wijze van kwaliteitsborging nog in ontwikkeling en ontbrak er een visie. Vooral de contactpersoon zelf bleek zich sterk te maken voor kwaliteitsborging van LOB en/of Burgerschap. Op andere scholen ligt er een visie op kwaliteitsborging LOB en Burgerschap en min of meer uitgewerkte ideeën voor monitoring van kwaliteit van LOB en Burgerschap. Op deze

scholen wordt er voor een deel al uit ervaring verteld en voorkeuren aangegeven over wat wel en niet effectief is als het gaat over kwaliteitsborging van LOB en Burgerschap. Er wordt nog gezocht naar praktische handvatten voor kwaliteitsborging. Al met al is de praktijk van monitoring kwaliteit LOB en Burgerschap in Nederland nog heel smal en is er vooral behoefte aan richtlijnen en praktijkvoorbeelden.

Uitgaande van de oogst van de expertmeeting en de interviews is dit servicedocument ontwikkeld.

Deze publicatie is gefinancierd vanuit publieke middelen. Ten aanzien van het intellectueel eigendom van deze publicatie geldt dat gebruikers gerechtigd zijn om de inhoud van deze publicatie te gebruiken, onder vermelding van de auteurs van de publicatie. Gebruik mag niet zodanig plaatsvinden, dat de indruk wordt gewekt dat de auteurs van de publicatie instemmen met dit gebruik.